

Program zasedání Vědecké rady Filozofické fakulty Univerzity Karlovy dne 20. října 2022

(Zasedání bude probíhat prezenčně, místnost č. 104, Nám. Jana Palacha 2, Praha 1 od 10:00).

I. Zahájení

- I.1 **Prezence členů Vědecké rady FF UK**
- I.2 **Organizační informace**
- I.3 **Schválení programu zasedání Vědecké rady FF UK**
- I.4 **Schválení zápisu ze zasedání Vědecké rady FF UK dne 15. 9. 2022**

II. Studijní záležitosti

Ke schválení:

II.1 Návrh na vynětí člena ze zkušební komise pro BZK a SZZK pro studijní program Pedagogika (Bc. obor: Pedagogika, NMgr. obory: Pedagogika, Sociální pedagogika), studijní program Pedagogika (Bc. i NMgr.), studijní program Sociální pedagogika (NMgr.), část SZZK „Pedagogika a psychologie pro učitele“ (navazující magisterské programy učitelství pro SŠ):

PhDr. Karolína Burešová, Ph.D.

Zdůvodnění KPED pro body II. 1 – II.5:

Ukončení pracovního poměru/externí spolupráce s uvedenými akademiky.

II.2 Návrh na vynětí členů ze zkušební komise pro BZK a SZZK pro studijní program Pedagogika (Bc. obor: Pedagogika, NMgr. obory: Pedagogika, Sociální pedagogika), studijní program Pedagogika (Bc. i NMgr.), studijní program Sociální pedagogika (NMgr.)

doc. PhDr. Jitka Lorenzová, Ph.D.

Mgr. Martina Švandová, Ph.D.

PhDr. Ivana Tvrzová

Mgr. Kateřina Zábrodská, Ph.D.

II.3 Návrh na vynětí člena ze zkušební komise pro BZK a SZZK pro studijní program Pedagogika (Bc. i NMgr. obor: Pedagogika), studijní program Pedagogika (Bc. i NMgr.):

PhDr. Hana Krykorková, CSc.

II.4 Návrh na vynětí člena ze zkušební komise pro SZK pro studijní program Pedagogika (NMgr. obor: Pedagogika), studijní program Pedagogika (NMgr.)

Andrea Běhalová, B.A., M.A., Ph.D.

II.5 Návrh na vynětí člena ze zkušební komise pro BZK pro studijní program Pedagogika (Bc. obor: Pedagogika), studijní program Pedagogika (Bc.):

PhDr. Jiřina Pávková

II.6 Návrh na doplnění členů do zkušební komise pro BZK a SZK pro studijní program Etnologie a kulturní antropologie (Bc. i NMgr.):

doc. PhDr. Jan Horský, Ph.D.

PhDr. Sandra Kreisslová, Ph.D.

II.7 Návrh na doplnění členů do zkušební komise pro BZK a SZK pro studijní program Psychologie (Bc. i NMgr. obor: Psychologie), studijní program Psychologie (Bc. i NMgr.):

Mgr. Jakub Kuchař, Ph.D.

PhDr. RNDr. Tereza Nekovářová, Ph.D.

Bc. Lucie Zernerová, M.Sc., Ph.D.

II.8 Návrh na doplnění členů do zkušební komise pro SRZK pro studijní program Psychologie (obor: Psychologie):

PhDr. Eva Dragomirecká, Ph.D.

Mgr. Jakub Kuchař, Ph.D.

PhDr. RNDr. Tereza Nekovářová, Ph.D.

Bc. Lucie Zernerová, M.Sc., Ph.D.

Zdůvodnění KPS:

Dr. Dragomirecká, dr. Kuchař, dr. Zernerová jsou navrženi z důvodu aktuální personální nouze v příslušné odborné oblasti. U dr. Nekovářové se plánuje brzké zahájení habilitačního řízení.

II.9 Návrh oborové rady na doplnění členů zkušební komise pro obhajoby disertačních prací pro studijní program Psychologie, studijní obor Sociální psychologie (tříletá délka studia),

Felix Bacigalupo, PhD, assistant professor (předseda)

Marcia Olhaberry, Ph.D.

Marcia Graciela Rojas, Ph.D.

France Frascarolo, Ph.D.

Zdůvodnění:

Jmenovaní jsou z Katolické univerzity v Chile. Pro účel obhajoby disertace Mgr. Karly Álvarez Kozubové v režimu Cotutelle.

II.10 Návrh oborové rady na pověření role předsedy ve zkušebních komisích pro SDZK a obhajoby disertačních prací pro studijní program Historie obor České dějiny (tříletý na dostudování)

doc. PhDr. Jan Randák, Ph.D. (předseda)

II.11 Návrh oborové rady na doplnění člena ve zkušebních komisích pro SDZK a obhajoby disertačních prací pro studijní obory Anglická a americká literatura (XANL) a Anglofonní literatury a kultury (4ALK):

Louis Armand, Ph.D.

Zdůvodnění:

Jmenovaný působí již delší dobu jako školitel. Je mezinárodně uznávaným odborníkem v oblasti literární a kulturní teorie.

II.12 Rezignace na členství v oborové radě studijního programu Psychologie, obor Sociální psychologie a programu Sociální psychologie a psychologie práce (délka studia tříletá a čtyřletá, česká a anglická jazyková mutace):

doc. PhDr. Ing. Eva Jarošová, Ph.D.

II.13 Rezignace na členství v oborové radě studijního programu Psychologie, obor Sociální psychologie a Psychologie a psychologie práce a organizace (délka studia tříletá a čtyřletá, česká):

doc. PhDr. Milan Rymeš, CSc.

II.14 Návrh na odvolání člena oborové rady studijního programu Informační studia a knihovnictví oboru Informační věda (délka studia tříletá a čtyřletá, česká a anglická jazyková mutace):

doc. RNDr. Jiří Souček, DrSc.

Zdůvodnění:

Důvodem změny je doporučení akreditační komise snížit věkový průměr oborové rady.

II.15 Návrh na pověření členstvím v oborové radě studijního programu Informační studia a knihovnictví oboru Informační věda (délka studia tříletá a čtyřletá, česká a anglická jazyková mutace):

prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.

III. Habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem

Na vědomí:

III.1 Jmenování docentem

K 1. 10. byli jmenováni docenty pan PhDr. Mgr. Petr Šída, Ph.D. pro obor Archeologie a pan Mgr. Radek Šimík, Ph.D. pro obor Český jazyk.

Ke schválení:

III.2 Návrh na složení komise pro habilitační řízení a návrh témat habilitační přednášky pro habilitační řízení pana PhDr. Jaroslava Otčenáška, Ph.D. pro obor Etnologie a kulturní antropologie:

Habilitační práce:

Slovník termínů slovesného folkloru. Česko.

III.2.1 Návrh komise

Předseda:

Prof. PhDr. Zdeněk Nešpor, PhD., Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií FHS, Katedra historických věd; Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Členové:

doc. PhDr. Petr Janeček, Ph.D., Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Etnologický ústav; Západočeská univerzita v Plzni, Filozofická fakulta, Katedra antropologie

doc. Mgr. Jiří Koteň, Ph.D., Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Pedagogická fakulta, Katedra bohemistiky

Prof. Vladimír Penčev, Ph.D., Ústavu pro etnologii a folkloristiku s Etnografickým muzeem Bulharské akademie věd

doc. PhDr. Zvonko Taneski, PhD., Univerzita Komenského v Bratislavě.

III.2.2 Návrh přednášek (dle preference kolegia děkanky)

- A. Hodža Nasreddin jako interetnická a interkonfesionální folklorní postava
- B. Českoněmečtí sběratelé lidových pohádek a pověstí (do roku 1945)
- C. Transformace antických bajek ve středověké a novověké pohádky

Návrh přednášek v příloze č. 1, podklady na intranetu VR FF UK.

III.3 Návrh na složení komise pro habilitační řízení a návrh témat habilitační přednášky pro habilitační řízení paní PhDr. Barbory Půtové, Ph.D., Ph.D., Ph.D. pro obor Etnologie a kulturní antropologie:

Habilitační práce:

Antropologie turismu

III.3.1 Návrh komise

Předseda:

prof. PhDr. Dušan Lužný, Dr. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Kat. sociologie, andragogiky a kult. antr.

Členové:

prof. Ing. Zuzana Dvořáková, CSc. Vysoká škola chemicko technologická, Ústav ekonomiky a managementu; Newton University

prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie

doc. PhDr. Lubomír Tyllner, CSc. Etnologický ústav AV ČR, v.v.i.,

doc. PhDr. František Vrhel, CSc. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie

III.3.2 Návrh přednášek (dle preference kolegia děkanky)

- A. Umění rekonstrukce a vizualizace pravěku v českém prostředí
- B. Imaginární bytosti v parietálním umění v mladém paleolitu
- C. Kontinuita a diskontinuita umění beninských bronzů

Návrh přednášek v příloze č. 2, podklady na intranetu VR FF UK.

III.4 Návrh pracovní skupiny pro hodnocení jmenovací přednášky pana doc. Dr. Ivana Halásze, Ph.D. pro obor Slavistika

III.5 Habilitační řízení pana Mirosława Mylika, PhD pro obor Filozofie

Základní informace v příloze č. 3, teze přednášky v příloze č. 4, podklady na intranetu VR FF UK.

III.6 Habilitační řízení paní PhDr. Lucie Storchové, Ph.D. pro obor České dějiny

Základní informace v příloze č. 5, teze přednášky v příloze č. 6, podklady na intranetu VR FF UK.

IV. Metodická diskuse

V. Vyhlášení výsledků hlasování

VI. Různé

Přílohy

Příloha č. 1

Název přednášky A: Českoněmečtí sběratelé lidových pohádek a pověstí (do roku 1945)

Abstrakt:

Současný výzkum lidové slovesnosti českých zemí není možné vnímat jen jako odborný zájem o etnicky české tradice. Takovýto náhled vytváří nepřesný a zavádějící pohled na naše kulturní dědictví a vzbuzuje pocit, že folklor je něco „národního“ v moderním slova smyslu. Slovesný folklor se až na malé výjimky (některé anekdoty, přísloví) nerealizuje v jazykově vymezeném rámci, ale v podstatně širším kulturním kontextu. Je to též případ lidové slovesnosti českých, moravských a slezských Němců (nepřesně sudetských). Asi do poloviny 19. století se v té době ještě amatérský a nadšenecký zájem sběratelů folkloru věnoval českému prostředí bez jazykového omezení (zemské pojetí národní příslušnosti) – např. Th. Vernaleken, ale v následné době došlo i v této oblasti k rozdělení na českou a německou tradici a tomu se sbírání a publikování lidových pohádek, humorek i pověstí přizpůsobilo. Čeští nadšenci a později folkloristé tak zapisovali jen jazykově české příběhy a němečtí obdobně. Poměrně překvapivě se vydávané sbírky a zápisy (publikované časopisecky i knižně) z jednoho jazyka do druhého téměř nepřekládaly, proto je folklor českých Němců pro Čechy dodnes v podstatě neznámý. Pokud bychom se zaměřili na výzkum slovesného folkloru českých Němců, zjistíme, že mezi prvními zájemci byli bratři Grimmové, kteří zapsali několik pohádek a humorek šumavských Němců již v první třetině 19. stol. Další zápisy pocházejí od již zmíněného Th. Vernalekena, který se šířeji věnoval tradicím národů rakouských zemí. Významné jsou dále sbírky J. V. Grohmana a V. Krolmuse, kteří publikovali texty bez ohledu na jazykový původ. Druhá polovina 19. stol. byla ve znamení stále spíše amatérského přístupu k folkloru, podařilo se nicméně publikovat řadu menších regionálních sběrů – J. A. Taubmann, M. Kosch. Teprve 1. polovina 20. stol. ale přinesla komplexnější zájem o slovesný folklor českých Němců, vydány byly zásadní sbírky textů – A. Altrichter (Jihlavsko), J. Endt a H. Gradl (Chebsko), H. Janosch (Hlučínsko), G. Jungbauer, R. Kubitschek a H. Watzlik (Šumava), K. Lichtenfeld (České středohoří), W. Müller-Rüdersdorf (Jizerské hory), K. Storch (západní Čechy) ad. V letech 1928-1938 vycházel jako základní odborná platforma časopis *Sudetendeutsche Zeitschrift für Volkskunde*. Po skončení 2. sv. války byl výzkum folkloru českých Němců v ČSR v podstatě tabu a jen pozvolna se obnovuje až v posledních letech.

Název přednášky B: Transformace antických bajek ve středověké a novověké pohádky

Abstrakt:

Bajka je vnímána jako útvar umělecké tvorby s přesně danou strukturou, a především s nezbytným explicitním ponaučením v závěru. V této podobě se bajka zformovala již v antickém světě, ač není zcela jasné, zda je spíše lidového nebo především uměleckého původu. Velká oblíbenost sbírek bajek (Ezopových a ezopských, Phaetrových, Babriových, Avianových aj.) v antice a velká tematická šíře je doložena i archeologicky (malby, sochy, papírové svitky). Možnost využít mnoho bajek i pro novou křesťanskou ideologii a její

propagaci vedla nejen k práci s existujícími příběhy (obvykle po úpravách), ale i k tvorbě zcela nových bajek, zvl. v klášterním prostředí. Bajky se užívaly především jako pomůcka při vysvětlování některých křesťanských zásad, pravidel i dogmat, či jako exempla. Středověkým „filtrem“ neprošly bajky obsahující výrazně pohanské reálie (olympijské hry, antičtí bohové apod.), které nebylo možno „přetavit“ do křesťanských. V pozdním středověku pronikaly bajky procesem folklorizace do lidové slovesnosti, kde se z exemplar pozvolna měnily v pohádky. Textově se rozšířily, vytvářely cykly a leckdy mizelo explicitní ponaučení v závěru. V rámci inovačních vln se po vzoru kouzelných pohádek měnila struktura původních bajek a jejich transformace v pohádky byla ve většině případů dokončena počátkem novověku. Originální bajkové syžety nalezneme především v pohádkách o zvířatech (volba krále ptáků, pes a odraz masa ve vodě), ale částečně i v legendárních a novelistických pohádkách (stařec a smrt, synové a otcovy pruty). Folkloristické výzkumy odhalily, že převážná většina syžetů zvířecích pohádek má přímý původ v antických bajkách. Zbytek podání je středověkého původu. Novověká umělecká tvorba (La Fontaine, Krylov) nebyla v lidové tradici téměř vůbec reflektována.

Název přednášky C: Hodža Nasreddin jako interetnická a interkonfesionální folklorní postava

Abstrakt:

Balkánské prostředí je v evropském rámci velmi specifické díky dlouhodobé koexistenci křesťanství (katolického i pravoslavného směru) a islámu (sunnitského). Toto soužití se mimo jiné projevilo i výrazným obohacením slovesného folkloru balkánských národů o prvky z tureckých, arabských, perských i středoasijských lidových tradic. Průniky pohádkových, humorkových i pověstových syžetů jednoho kulturního okruhu do jiných nejsou ale ničím balkánsky specifickým (např. příběhy ze souboru pohádek tisíce a jedné noci se díky italským překladům dostaly do celoevropské tradice). Co je ale poněkud netradiční, je adaptace konkrétní muslimské postavy do nemuslimského folkloru. Právě Hodža Nasreddin je v tomto směru unikátní, ač se jedná o původně historickou osobnost spjatou s tradicí na území Anatólie. Hodžu Nasreddina nalezneme téměř v celém muslimském světě (od Maroka až po Ujgursko), ale právě v balkánském prostředí (okrajově i na Kavkaze) došlo k jejímu převzetí i křesťanským prostředím, a to velmi intenzivně. Hodža Nasreddin je tak jedinou osobností muslimského folkloru, která zdomácněla ve folkloru všech balkánských národů (Chorvaté, Srbové, Bulhaři, Řekové, Albánci, Makedonci, Rumuni ad.). Můžete tedy Hodžu Nasreddina vnímat nejen jako interetnického hrdinu, což není zas tak výjimečné (Till Eulenspiegel, králevic Marko), ale též jako interkonfesionálního hrdinu, což zvl. v evropské tradici výjimečné je.

Příloha č. 2

Jméno a příjmení s tituly: PhDr. Barbora Půtová, Ph.D., Ph.D. et Ph.D.

Název přednášky A: *Kontinuita a diskontinuita umění beninských bronzů*

Abstrakt:

Přednáška bude věnována vývojovým proměnám výroby beninských bronzových artefaktů po britské invazi království Benin roku 1897. Připomenut bude osud beninských artefaktů jako vojenské kořisti britské expedice, která výtvarná díla rozprodala prostřednictvím aukcí a výstav. Bronzové kulturní dědictví bylo britskými vojáky vyvezeno za hranice království a veřejně rozprodáno na mezinárodních aukcích s uměleckými předměty. Beninský královský palác, pro který byly bronzové artefakty zhotovovány, byl britskou armádou vypálen. Duchovní principy, ideje a tradiční normy, které byly svázány s výrobou beninských bronzů, se v britském koloniálním světě staly minulostí. Navzdory tomu dobytí beninského království neznamenovalo zánik beninské kultury. Již v roce 1914 obnovil vládce Eweka II. (vláda 1914–1933) tradiční autoritu vladaře a zahájil období revitalizace beninské kultury. Ačkoliv byla jeho moc britskými úřady omezená, na základě historických palácových tradic i nadále podporoval výrobu bronzových artefaktů. Kovolitci bronzů totiž po britské invazi svoji produkci nezastavili, a i nadále vyráběli původní technologií tradiční beninské bronzové artefakty. Cílem přednášky bude postihnout jak diskontinuitu způsobenou britskou invazí, tak následnou kulturní revitalizaci tradičních činností beninských kovolitců bronzu v podmínkách jejich nezávislosti na vládci a dvorském umění. Za důležitý mezník v revitalizaci tradičního beninského umění je možné označit rok 1926, kdy oba Eweka II. založil umělecko-řemeslnou školu, jež podpořila rozvoj a produkci beninského umění. Podpořil vznik nové dílny kovolitců bronzu v ulici Igun v blízkosti královského paláce, který nechal znovu vybudovat. Před britskou invazí ulice Igun spojovala jihovýchodní roh paláce. Cesta z paláce vedla přímo do cechovní čtvrti. V období před rokem 1897 měl oba patronát nad cechem kovolitců. Výroba bronzů byla organizována, rozvíjena a zdokonalována pod přísnými pravidly. Ačkoli zůstala v Beninu centrem kovoliteckého řemesla ulice Igun, beninský oba je součástí standardních tržních vztahů a musí si bronz kupovat tak jako všichni ostatní zákazníci. Prodávat bronzové výrobky více cizincům, nežli do paláce tak povolil oba kovolitcům již ve 20. letech 20. století. Pozornost bude v přednášce zaměřena na vliv moderní západní kultury na tradiční beninskou kovoliteckou produkci ve 2. polovině 20. století. Až do 40. let 20. století byla výroba bronzů zásadním způsobem ovlivňována tradičními vzory. Po 2. světové válce vstoupili do Beninu libanonští obchodníci a později v 60. letech mírové vojenské sbory. Noví příchozí svým vkusem ovlivnili řemeslnou tvorbu a vnesli do tradiční produkce bronzů nové motivy i styl. Přednáška upozorní na oživení umění tradičního kovolitectví v království Benin na území dnešní Nigérie. Přednáška bude vycházet z výsledků vlastního historicko-archivního výzkumu.

Název přednášky B: *Umění rekonstrukce a vizualizace pravěku v českém prostředí*

Abstrakt:

Přednáška bude zaměřena na vymezení, cíle a poslání výtvarné rekonstrukce pravěkého světa v českém prostředí. Za hlavní inspirační zdroje vědeckého zájmu o umělecké rekonstrukce pravěkého světa lze považovat jak narůstající množství fosilních nálezů homininů a objevů prehistorického parietálního i mobilního pravěkého umění, tak teorii biologické evoluce, kterou formuloval britský přírodovědec Charles Darwin. Pravěké a starověké náměty poutaly pozornost malířů, kreslířů a ilustrátorů od 19. století. Období romantismu koncentrovalo zájem především

na život a zvyky Slovanů. Přednáška upozorní na skutečnost, že postupně umělci vyhledávali a vizualizovali další historická témata a období, mezi nimi i období paleolitu (starý, střední a mladý paleolit). V českém prostředí působilo několik generací tvůrců umělecké rekonstrukce (Jaroslav Panuška, Jan Konůpek, Rudolf Adámek nebo Max Švabinský), která přibližovala život i fyzický vzhled homininů i zástupců rodu *Homo*, včetně ztvárnění přírodního ekosystému, flory a fauny. Oblast umělecké rekonstrukce se zaměřením na paleolit, zejména pak mladý paleolit, charakterizovala novost, jinakost a skrytá výzva pro výtvarné zpracování a vizualizaci. Jednalo se o nový typ uměleckých zakázek, které podporovaly postupně narůstající poznatky z oborů archeologie a antropologie. Umělci v mnoha případech pracovali s domněnkami a archeologickými fragmenty a představami otevírajícími prostor pro fantazii, tvůrčí volnost anebo únik z oficiálního uměleckého proudu. V umělecké rekonstrukci mladého paleolitu mohli umělci imaginativně a dekorativně doprovázet literární předlohu, nejčastěji archeologický text, ale také historicky neautentickým způsobem přistupovat k volné tvorbě, a proto volně čerpat z archeologické nebo antropologické teorie. S kumulací poznatků a spoluprací s badateli a odborníky umělci častěji naplňovali vědeckou přesnost a jejich ilustrační i volná tvorba odpovídala dobovému poznání o mladém paleolitu, kterou doplňovali o etnografická a kulturně-antropologická zjištění a výzkumy. Přednáška představí vývoj umělecké rekonstrukce v českém prostředí, která vystupovala na straně jedné jako prostředek vědecké popularizace, na straně druhé jako plnohodnotný nástroj odborné diskuse a prezentace odborných poznatků. Rostoucí popularitu zaznamenává zájem o období mladého paleolitu ve 20. letech 20. století, proto někteří umělci příležitostně nebo i opakovaně usilovali oživit tuto etapu lidských dějin. Až po druhé světové válce dochází k nárůstu vědecké profesionalizace umělců, kteří umělecké rekonstrukci zasvětili výtvarnou kariéru (Zdeněk Burian, Pavel Dvorský nebo Petr Modlitba). Přednáška bude vycházet z výsledků vlastního historicko-archivního výzkumu.

Název přednášky C: *Imaginární bytosti v parietálním umění v mladém paleolitu*

Abstrakt:

Přednáška se zaměří na podobu a interpretaci imaginárních bytostí zobrazených v parietálním umění v období mladého paleolitu na území západní Evropy. Příspěvek představí imaginární bytosti, jež integrují a kombinují anatomické části lidského a zvířecího těla. Z anatomie člověka jsou využívány zejména tělesné znaky, jako jsou dolní nebo horní končetiny, včetně prstů a chodidel. Ze zvířecí anatomie bizona, soba nebo jelena jsou součástí imaginárních bytostí nejčastěji rohy nebo parohy, kopyta, ocas a také falus. Jejich postoje jsou živé a variují od bipední (antropomorfní) ke kvadrupédní (zoomorfní) pozici. Imaginární bytosti nesou různá označení jako bestializované a maskované bytosti, monstra, liminální bytosti, teriomorfní, terioantropomorfní nebo antropozoomorfní bytosti. Přednáška upozorní na jejich dobové interpretace – ztotožnění se šamany, s maskovanými lovci nebo čaroději, kteří mohou být považováni za božstvo země, velkého ducha nebo pána zvířat. V těchto bytostech dochází k prolínání lidské a zvířecí identity nebo identifikaci s některými zvířecími vlastnostmi. Paralely lze hledat v loveckých a sběračských společnostech, u nichž se dochovala symbiotická závislost a dualita vztahu mezi lidmi a zvířaty. Zvířata jsou v některých domorodých společnostech považována za mytologické předky nebo za analogie lidí s osobností, individualitou a identitou překračující druhovou bariéru. V mysli pravěkého člověka pravděpodobně existovala představa plynulého přechodu mezi člověkem a zvířetem. Cílem přednášky bude proto sumarizovat tyto imaginární bytosti a jejich výkladové spektrum v konfrontaci s dobovými i novými přístupy. Přednáška bude vycházet z výsledků vlastního terénního výzkumu a dokumentace.

Příloha č. 3

Cca v 10.00 hodin habilitační řízení pana **Miroslawa Mylika** pro obor **Filozofie**.

Komise:

Předseda:

prof. Miroslav Petříček, Ph.D. ÚFAR FF UK

Členové:

doc. Jakub Sirovátka, Dr. phil. TF JČU, AV ČR

doc. Martin Cajthaml, Ph.D. CMTF UPOL

prof. Ivan Blecha KFIL UPOL

doc. Jakub Čapek, Ph.D. ÚFAR FF UK

Oponenti:

doc. Daniel Heider, Ph.D. Katedra filosofie a religionistiky TF JČU

doc. Martin Cajthaml, Ph.D. Katedra filozofie a patrologie CMTF UPOL

doc. Václav Němec, Ph.D. Ústav filosofie a religionistiky FF UK

Habilitační práce:

World's civilizational transformations and European philosophical-religious transformations at the turn of 19th and 20th centuries.

Téma přednášky:

The Essence of Sport – commonplace and philosophical interpretation

Příloha č. 4

Jméno a příjmení s tituly: Mirosław Mylik, dr filozofie a sociologie

Název habilitační přednášky: **The Essence of Sport – Commonplace and Philosophical Interpretation.**

Text tezí:

The Essence of Sport – Commonplace and Philosophical Interpretation.

The paper is aimed at presentation of the two basic ways of human cognition, which have been used for ages to get to the essence of the human phenomenon of sport. The first of them is connected mainly with the commonplace standpoint on sport, which is considerably more popular and known by modern people than the second – the philosophical one. The latter is usually used as a point of *départure* for objective, methodical and purposeful attempts at getting to the very essence of sport through systematic research, various ideological disputes, various publications, etc. Hence the basic aim of the paper is an attempt at answering the question: *which of the abovementioned ways – if any – leads to the final explanation of the essence of sport?* It requires however further philosophical research, further comparative studies, detailed systematic analyses, etc., and the presented paper is only an initial contribution to them.

Bibliography:

MYLIK Mirosław, *Historiosophical Aspects of the World Civilization. Transformations and Development of the Phenomenon of Sport and Tourism*. Journal of Tourism and Hospitality Management, New York. ISSN 2328-2169. August 2014, Vol. 2, No. 8, 305-324, doi: 10.17265/2328-2169/2014.08.001.

MYLIK Mirosław, *Filozoficzne podstawy sportu*, [*Philosophical Foundations of Sport*], published by „Kolegium Pijarów”, Niepokalanów 1997, pp. 240. PL – ISBN 83-901027-3-0.

Taking into account the other field of my philosophical interests – that is, the philosophy of sport – it is a particular consequence and simultaneously a comeback to my “old love” which was (and still is) a phenomenon of human sport. As a secondary school student I won the title of a national champion as a member of the winning junior rugby team after finals which had taken place in Sochaczew in 1979, and I became a team national vice-champion of rugby twice after the finals in Łódź and in Kwidzyń in 1980. As it is commonly known, old love is not forgotten, and that is the reason why I have been publishing scientific works sports issues for years. One of their first examples is my book *Filozoficzne podstawy sportu /Philosophical Foundations of Sport/*, Warszawa 1997. That book has even become a school handbook used for needs of sports, school and pedagogical activity of the *Parafiada Movement*, which is international now and which was created and has been led until now by the Piarist order in Warsaw.

That kind of philosophical-sports activity made it even possible for me to begin international scientific cooperation with *Federation Internationale Catholique d'Education Physique et Sportive (FICEP)*, as well as with *Federation Internationale Sportive de l'Enseignement Catholique (FICEC)*, with its head office in Paris, where I participated in sessions of *FICEP* and *FICEC* in the building of UNESCO as a representative of the abovementioned *Parafiada Movement*.

Příloha č. 5

Cca v 11.45 hodin habilitační řízení paní **PhDr. Lucie Storchové, Ph.D.** pro obor České dějiny.

Komise:

Předseda:

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Historický ústav.

Členové:

prof. PhDr. Martin Holý, Ph.D., Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Filozofická fakulta; Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.,

prof. Mgr. Tomáš Knoz, Ph.D., Masarykova Univerzita, Filozofická fakulta, Historický ústav,

prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, Dr.h.c., Univerzita Karlova, Husitská teologická fakulta,

a prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc., Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta; Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.

Oponenti:

doc. Ota Halama, Th.D., Evangelická teologická fakulta UK, katedra církevních dějin,

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Historický ústav,

doc. Mgr. Radmila Prchal Pavlíčková, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra historie

Habilitační práce:

Řád přírody, řád společnosti: Adaptace melanchthonismu v českých zemích v polovině 16. století.

Téma přednášky:

Diskuse o panenství, manželství a vdovství v českých zemích v 16. století

Příloha č. 6

Téma: **Diskuse o panenství, manželství a vdovství v českých zemích v 16. století**

PhDr. Lucie Storchová, Ph.D.

Na začátku přednášky představím dva odlišné diskursy manželství, které se výrazně promítly do diskuse v českých zemích. Tzv. **patristický model** považoval panenství za nejvyšší mravní formu, která je božím darem a přímou cestou k spáse. Církevní otcové ze 4. století kritizovali manželství a vyzdvihovali morálku těch křesťanů, kteří udržují celoživotní čistotu, v rámci manželství rezignují na sexualitu a zůstávají ve vdovském stavu. Tzv. **reformační model** zahrnující i starší konceptualizace (Vives, Erasmus) naopak považoval manželský stav za univerzálně závazný. Manželství popisoval pomocí hierarchizujících tělesných metafor, konkrétně se zabýval normativy soužití manželů a jejich vzájemnou pomocí při společném hospodaření. Panenství bylo v tomto modelu považována za životní stadium předcházející manželství, také ovdovělí mohli uzavírat další sňatky. Manželství bylo stvořeno Bohem přímo v ráji, ještě před vznikem dědičného hříchu. Bylo tedy nejstarší formou mezilidského vztahu a předobrazem dalších sociálních vztahů, včetně např. vrchnostenského systému. Na příkladu manželství se tak v reformačním modelu konceptualizovaly širší otázky související se společenským řádem a nerovností.

V přednášce budu vycházet z vernakulárních naučných textů, které jsme vydaly s Janou Ratajovou ve čtyřdílné ediční řadě. Základním faktorem pro uplatnění výše zmíněných modelů byla proměňující se **konfesijní orientace literárního pole**, v němž se pohybovali čeští autoři a překladatelé a které zahrnovalo i tiskaře, dedikanty a patrony literárního provozu stejně jako intendované publikum. Jak ukážu, patristický model rozvíjely menšinové konfesijní skupiny. V **katolicky** orientovaném literárním poli bylo manželství jako téma reflektováno až po roce 1600. Jezuité jako Scipio Berliček je nepovažovali za závazné pro všechny křesťany. Naopak svobodný stav a celoživotní čistotu chápali jako univerzální hodnotou, přičemž vzorem askeze měli být právě kněží. Sexualitu (byť v rámci manželství) považovali za znečišťující. Ostře vystupovali proti novým sňatkům ovdovělých. Méně škodlivou variantou manželství mohlo být takové, v němž se sexualita nekonzumuje vůbec, nebo pouze omezeně.

Autoři aktivní v literárním poli **jednoty bratrské** opouštěli patristický model jen pomalu. Na počátku století preferovali celoživotní svobodný stav jako obzvláštní boží dar; manželství pak chápali jako ústupek vynucený lidskou hříšností, k němuž by se mělo přistupovat s maximální mírou zdrženlivosti a sociální kontroly. K postupné rehabilitaci manželství docházelo až

v polovině století. Matouš Konečný v roce 1611 sice již chápal manželství jako normu a předobraz sociálního řádu, celoživotní zdrženlivost však hodnotil stále vysoko.

Autoři zapojení do **utrakvisticky** orientovaného literárního pole, často sami církevní správci (Klemens, Hertivicius, Rosacius, Thadaeus, Žalanský ad.), naopak adaptovali reformační model poměrně rychle. V českých zemích se jejich pojetí většinově prosadilo po roce 1560. Kromě legitimizace manželství boží vůlí se jejich spisy soustředily především na praktickou stránku ctnostného manželského soužití a vedení domácnosti. Větší pozornost přitom věnovali ženským ctnostem a aktivitám, což souviselo s představou o přirozené ženské inferioritě, kterou manželství kompenzuje.

Závěr přednášky budu věnovat tématům, která ukazují na **obecné přesahy** diskuse o manželství v dlouhém 16. století. V 80. letech se v utrakvistickém prostředí rozvinulo přenášení normativních představ o manželství a jejich rétorických rámců na jiné sociální instituce. Klemens a další autoři např. rozpracovali představou, že manželský stav stvořený Bohem v ráji je předobrazem **pravé církve**. S odvoláním na ctnosti připisované manželce-hospodyně a hospodáři Klemens popisoval vztah mezi církví a Kristem. Církev jakožto manželka má pokorně poslouchat pouze Krista, má pečovat a trpět, nesmí vznášet mocenské nároky, má odmítat bohatství a okázalost. Zdánlivě každodenní věc jako manželství se tedy mohla stát tématem, jehož prostřednictvím se člověk v předbělohorských Čechách vztahoval ke klíčovým bodům dobových konfesijních polemik.